

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته آموزش جامعه نگر با گرایش سلامت باروری

عنوان:

تعیین تاثیر آموزش به شیوه سخنرانی و پرسش و پاسخ بر آگاهی ، نگرش و عملکرد زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و درمانی شهری شماره ۱ و ۲ در زمینه پاپ اسمیر در منطقه کنارک سال ۱۳۹۹.

استاد راهنما:

دکتر رقیه ارشاد سرابی

توسط:

نرجس صادق بختیاری

پاییز ۱۳۹۹

بسمه تعالی

صورتحلیله دفاع از پایان نامه

تاریخ

شماره

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

تکمیلات تکمیلی دانشگاه

جلسه دفاعیه پایان نامه تحصیلی خانم لرحس صادق بختیاری دانشجوی رشته کارشناسی ارشد جامعه نگر در نظام سلامت گرایش بهداشت باروری تحت عنوان "تعیین تاثیر آموزش به شیوه سخنرانی و پرسش و پاسخ بر آگاهی، نگرش و عملکرد زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و درمانی شهری شماره ۱ و ۲ در زمینه پاپ اسمیر در منطقه کنارک سال ۱۳۹۹" در ساعت ۱۰:۰۰ روز یکشنبه مورخ ۹۹/۱۱/۱۲ با حضور اعضای محترم هیات داوران متشکل از:

سمت	نام و نام خانوادگی	امضا
الف: استاد(ان) راهنما	سرکار خانم دکتر رفیه ارشاد سرابی	
ب: استاد مشاور	-----	
ج: عضو هیات داوران (داخلی)	سرکار خانم دکتر مریم اخوتی	
د: عضو هیات داوران (خارجی)	سرکار خانم دکتر زهره عقابیان	
ه: نماینده تکمیلات تکمیلی	سرکار خانم پروانه شریفی	

تشکیل گردید و ضمن ارزیابی به شرح پیوست با درجه عالی و نمره ۱۹ موافقت قرار گرفت.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول: کلیات طرح	
۱-۱ مقدمه	۲
۱-۲ بیان مسأله	۳
۱-۳ اهمیت و ضرورت پژوهش	۴
۱-۴ اهداف پژوهش	۶
۱-۵ فرضیه های پژوهش	۶
۱-۶ متغیرهای پژوهش	۷
۱-۷ تعریف اصطلاحات	۷
فصل دوم: ادبیات و پیشینه پژوهش	
۲-۱ مقدمه	۱۰
۲-۲ مبانی نظری پژوهش	۱۰
۲-۲-۱ سرطان	۱۰
۲-۲-۲ علل ایجاد سرطان	۱۱
۲-۲-۳ سرطان دهانه رحم	۱۲
۲-۲-۴ پاپ اسمیر	۱۳
۲-۲-۵ اهمیت باورهای بهداشتی در زمینه سرطان دهانه رحم	۱۴
۲-۲-۶ اهمیت آموزش در انجام آزمایش پاپ اسمیر	۱۵
۲-۲-۷ تدریس	۱۵
۲-۲-۸ روش تدریس سخنرانی	۱۶
۲-۲-۹ روش تدریس سخنرانی	۱۷
۲-۳ مبانی تجربی پژوهش	۱۸
۲-۳-۱ پیشینه پژوهش ها انجام شده در داخل ایران	۱۸
۲-۳-۲ پیشینه پژوهش ها انجام شده در خارج از ایران	۲۱
فصل سوم: روش شناسی پژوهش	
۳-۱ روش پژوهش	۲۵
۳-۲ جامعه آماری	۲۵
۳-۳ حجم نمونه و شیوه نمونه گیری	۲۶
۳-۳-۱ معیارهای ورود و خروج مطالعه	۲۶
۳-۴ روش گردآوری اطلاعات	۲۶
۳-۵ ابزار گردآوری اطلاعات	۲۷
۳-۶ روش تجزیه و تحلیل داده ها	۲۷

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

مقدمه

- ۴-۲ بخش اول: تجزیه و تحلیل توصیف داده ها ۳۰
- ۴-۳ بخش دوم: تجزیه و تحلیل استنباطی داده ها ۳۶

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

- ۵-۱ خلاصه تحقیق ۴۶
- ۵-۲ بحث و نتیجه گیری ۴۶
- ۵-۳ محدودیت‌های پژوهش ۴۹
- ۵-۴ پیشنهادها ۵۰
- ۵-۴-۱ پیشنهادهای مبتنی بر یافته‌های پژوهش ۵۰
- ۵-۴-۲ پیشنهادات برای پژوهش های آتی ۵۰
- منابع ۵۱
- ضمائم و پیوست ها ۵۷

فهرست جداول

صفحه

عنوان

جدول ۱-۲ . خلاصه پیشینه پژوهش ها انجام شده در داخل ایران	۲۰
جدول ۲-۲ . خلاصه پیشینه پژوهش ها انجام شده در خارج ایران.....	۲۳
جدول ۱-۴ : توصیف نمونه ها در گروه هاي پژوهش.....	۳۰
جدول ۲-۴ : توصیف نمونه ها در گروه هاي پژوهش به تفکیک گروه سنی.....	۳۱
جدول ۳-۴ : توصیف نمونه ها در گروه هاي پژوهش به تفکیک تحصیلات.....	۳۲
جدول ۴-۴ : آماره توصیفی در متغیرهاي پژوهش در گروه کنترل.....	۳۳
جدول ۵-۴: آماره توصیفی متغیر هاي پژوهش در گروه آزمایش (آموزش به شیوه سخنرانی).....	۳۴
جدول ۶-۴: آماره توصیفی متغیر هاي پژوهش در گروه آزمایش (آموزش به شیوه پرسش و پاسخ).....	۳۵
جدول ۷-۴: آزمون K-S جهت بررسی نرمال بودن متغیرهاي پژوهش در گروه کنترل.....	۳۶
جدول ۸-۴ : آزمون K-S - جهت بررسی نرمال بودن متغیر هاي پژوهش در گروه آزمایش.....	۳۷
جدول ۹-۴: آزمون K-S - جهت بررسی نرمال بودن متغیر هاي پژوهش در گروه آزمایش.....	۳۸
جدول ۱۰-۴ : جدول برابري واریانس ها بر اساس آزمون لوین در متغیر آگاهی زنان.....	۳۹
جدول ۱۱-۴ : جدول تحلیل کواریانس در متغیر آگاهی زنان.....	۳۹
جدول ۱۲-۴ : آزمون t با دوگروه مستقل.....	۴۰
جدول ۱۳-۴ : جدول برابري واریانس ها بر اساس آزمون لوین در متغیر نگرش زنان.....	۴۱
جدول ۱۴-۴ : جدول تحلیل کواریانس در متغیر نگرش زنان.....	۴۱
جدول ۱۵-۴: آزمون t با دوگروه مستقل.....	۴۲
جدول ۱۶-۴ : جدول برابري واریانس ها بر اساس آزمون لوین در متغیر عملکرد زنان.....	۴۳
جدول ۱۷-۴ : جدول تحلیل کواریانس در متغیر عملکرد زنان.....	۴۳
جدول ۱۸-۴: آزمون t با دوگروه مستقل.....	۴۴

چکیده

مقدمه: پاپ اسمیر يك روش آسان، ارزان و بدون عارضه براي تشخيص سرطان دهانه رحم است. پژوهش حاضر با هدف تعيين تأثير آموزش به شيوه سخنرانی و پرسش و پاسخ بر آگاهی، نگرش و عملکرد زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و درمانی شهری شماره ۱ و ۲ در زمینه پاپ اسمیر در منطقه کنارک سال ۱۳۹۹ انجام شده است.

روش ها: روش این پژوهش مداخله ای، طرح پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل است. جامعه مورد مطالعه کلیه زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و درمانی شهری شماره ۱ و ۲ در زمینه پاپ اسمیر در منطقه کنارک سال ۱۳۹۹ می باشد. نمونه آماری مورد مطالعه (۴۵) نفر می باشد که در دو گروه (۱۵) نفره آزمایش و یک گروه (۱۵) نفره کنترل قرار گرفتند. روش نمونه گیری تصادفی ساده است. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته و روش تجزیه تحلیل داده ها آزمون کواریانس بوده است.

نتایج: یافته ها نشان داد که آموزش به شيوه سخنرانی و پرسش و پاسخ بر آگاهی، نگرش و عملکرد زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و درمانی شهری در زمینه پاپ اسمیر در منطقه کنارک تاثیر دارد. بحث و نتیجه گیری: با توجه به یافته های این مطالعه می توان گفت به کمک آموزش می توان در آگاهی، نگرش و عملکرد زنان در زمینه انجام تست پاپ اسمیر اثر گذار بود و از بیماری سرطان دهانه رحم پیشگیری کرد.

کلمات کلیدی: شيوه سخنرانی، پرسش و پاسخ، آگاهی، نگرش، عملکرد، پاپ اسمیر.

منابع

۱. طهماسبی، رحیم، حسینی، فاطمه، نوروزی، آزیتا. بررسی تأثیر آموزش مبتنی بر الگوی اعتقاد بهداشتی بر انجام تست پاپ اسمیر در زنان. مجله دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران (حیات) ۱۳۹۴؛ ۲۱(۴): ۸۰-۹۲.
۲. خادمی، ناهید، خاصی، کیوان. بررسی اپیدمیولوژیک سرطان‌های شایع در زنان استان کرمانشاه طی سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۸۹ دانشگاه علوم پزشکی استان کرمانشاه. فصلنامه آزمایشگاه و تشخیص ۱۳۹۳؛ ۲۴: ۳۹-۳۲.
۳. عنصری، خدیجه، زندی، غزاله، عبداللهی، منا، سیری، معصومه. بررسی سطح آگاهی زنان شهر پرنده و رباط کریم در مورد تست پاپ اسمیر. مجله تازه‌های بیوتکنولوژی سلولی - مولکولی ۱۳۹۲؛ ۴(۱۳): ۹۸-۹۳.
۴. تابشیان، امیر، فیروزه، فرح. بررسی تأثیر آموزش بهداشت در انجام آزمون پاپ اسمیر برای پیشگیری از بیماری‌های سرطان دهانه رحم در معلمان مدارس شهرستان اصفهان. مجله علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی ۱۳۸۸؛ ۱۹(۱): ۳۵-۴۰.
۵. سنجرى، شهرزاد، محمدی سلیمانی، محمد رضا. تأثیر آموزش بر پیشگیری از عفونت‌های واژن بر اساس مدل پرسید-پروسید. مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان ۱۳۹۶؛ ۱۶(۴): ۳۵۲-۳۳۸.
۶. باقیانی مقدم، محمد حسین، خواجه دهی، زویا، رحیمی، طاهره، جوزی، فاطمه. تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر سازه‌های الگوی اعتقاد بهداشتی بر انجام پاپ اسمیر در شهر یزد. مجله سلامت و مراقبت ۱۳۹۷؛ ۲۰(۱): ۷۲-۸۱.
۷. وفایی نژاد، زهرا و همکاران. (۱۳۹۷). بررسی روند تغییرات بروز سرطان دهانه رحم در ایران مطالعه مبتنی بر داده‌های کشوری سرطان. مجله دانشگاه علوم پزشکی مازندران ۱۳۹۷؛ ۲۸(۱۶۱): ۱۰۸-۱۱۴.

۸. خیالی ، زهرا ، اسدی،راضیه ، قاسمی ،افسانه ، جیحونی ، علی خانی . بررسی تأثیر مداخله آموزشی براساس مدل اعتقاد بهداشتی بر انجام پاپ اسمیر در زنان شهر فسا. فصلنامه علمی پژوهشی آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ۱۳۹۶؛ ۵(۴): ۳۰۱-۳۰۴.
۹. فلاحی،آرزو ، ندریان ، حیدر ، محمدی ، سهیلا ، باقیانی مقدم ، محمد حسین. نیازهای زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی- درمانی برای انجام آزمایش پاپ اسمیر .مجله زنان و مامائی و نازائی ایران ۱۳۹۵؛ ۱۹(۶): ۱-۱۰.
۱۰. حنیفی، مریم ، جلیلی ، زهرا ، توکلی ، رضا .تأثیر مداخله آموزشی مبتنی بر الگوی بزنف بر ارتقاء رفتار پیشگیری سرطان دهانه رحم در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی- درمانی.پایش ۱۳۹۶؛ ۱۷(۱): ۷۳-۶۷.
۱۱. هزاره ای، سید محمد مهدی، دوگونچی، میترا، عزتی رستگار، خدیجه، قیسوندی ، الهام، سلیمی، نوشین .تأثیر مداخلات آموزشی در افزایش غربالگری پاپ اسمیر : یک مرور نظام. مجله دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی ۱۳۹۶؛ ۹(۲): ۲۱۸-۲۰۳.
۱۲. حسینی، فاطمه و همکاران. مقایسه تأثیر آموزش فردی و گروهی مبتنی بر مدل اعتقاد بهداشتی بر باور و عملکرد زنان بوشهری در رابطه با تست پاپ اسمیر. مجله سلامت و بهداشت ۱۳۹۴؛ ۷(۵): ۶۷۹-۶۶۸.
۱۳. گلشیری،پرستو ،شریفی راد،غلامرضا،باقرنژاد ،فاطمه. مقایسه تأثیر دو روش آموزش سخنرانی و خودآموز بر آگاهی و عملکرد مادران در مورد روند رشد و مراحل تکامل تغذیه‌ای کودکان کمتر از سه سال.آموزش در علوم پزشکی ۱۳۸۹؛ ۱۰(۵): ۹۳۶-۹۲۷.
۱۴. مردان پرور ، حسن، صبوچی،فخری،یوسفی،حجت اله، رضایی دهاقانی،عبداله. مقایسه تأثیر تدریس به سه شیوه اکتشافی هدایت شده گروهی، پرسش و پاسخ و سخنرانی بر سطح یادگیری و ماندگاری

اطلاعات دانشجویان ، دو ماهنامه علمی - پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی ۱۳۹۴ ؛ ۹ (۱): ۳۵-۴۱.

۱۵. حبیبی، افروز. تعیین سطح آگاهی دانشجویان مقطع علوم پایه واحد بینالملل دانشگاه علوم پزشکی شیراز از بهداشت دهان و دندان. مجله دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی تهران ۱۳۹۳؛ ۲۷(۴): ۳۰۸-۲۹۹.

۱۶. یوسف زاده ، صدقیه . (۱۳۹۵). تأثیر آموزش خوش بینی در دوران بارداری بر نگرش و انتخاب نوع زایمان در زنان نخست زا مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی مشهد. مجله علمی پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اراک ۱۳۹۵؛ ۹(۲): ۸۹-۹۸.

۱۷. عزتی ، میترا. بررسی عوامل مؤثر بر عملکرد آموزشی گروه های آموزشی دانشگاهی: مطالعه کیفی . فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی ۱۳۹۱؛ ۶۵ : ۳۳-۴۵.

۱۸. بهمنی، افشین، غریب ،علیرضا، رحمانی، خالد، احمدیان، فرزانه، علیزاده، زینب، اختر، بهینه . (۱۳۹۵). اثر آموزش مبتنی بر مدل اعتقاد بهداشتی بر میزان مشارکت زنان روستایی در انجام آزمایش پاپ اسمیر . نشریه آموزش پرستاری ۱۳۹۵؛ ۵(۴): ۳۴-۴۰.

۱۹. آباد، محسن، گنجی، رضا، شریفیان، الهام، نیکدل، رسول، جعفرزاده حصارى ، مهسا ، جعفرزاده حصارى، فاطمه . توزیع اپیدمیولوژیک انواع سرطان در یک بررسی ۱۰ ساله: مطالعه گذشته نگر موارد ثبت شده در بیمارستان ها و مراکز پاتولوژی استان خراسان شمالی ۱۳۹۱-۱۳۸۲. مجله دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی ۱۳۹۳؛ ۶(۴): ۶۸۹-۶۹۵.

۲۰. سرگزى ،مریم ،محسنی ،محبت ، صفر نوا ده ،مریم ،ایرانپور ،عابدین ،میرزایی ،مقدمه، جهانی ،یونس . تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر رفتارهای منجر به تشخیص زود هنگام سرطان پستان در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر زاهدان. فصلنامه بیماری های پستان ایران ۱۳۹۳؛ ۷(۲): ۴۵-۵۵.

۲۱. مرادی، زهرا، مرادی، پروین، خانی جیحونی، علی، دهقان، عزیزالله. فاکتورهای مرتبط با انجام آزمایش پاپ اسمیر در بین زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی- درمانی شهر فسا: کاربرد نظریه رفتار برنامه ریزی شده. مجله آموزش و سلامت جامعه ۱۳۹۶؛ ۴(۱): ۵۱-۵۸.

۲۲. فتحی، اعظم، محبی، سیامک، شریفی راد، غلامرضا، حکیم الهی، جواد. بررسی میزان دانش، نگرش و عملکرد زنان مراجعه کننده به مرکز بهداشتی شهر قم در مورد سرطان دهانه رحم. مجله آموزش و سلامت ۱۳۹۴؛ ۲(۴): ۲۵-۳۳.

23. Sanch0-Garnier H, Khazraji Y, Cherif M, Mahnane A, Hsairi M, El Shalakamy A, et al. Cervical cancer screening rates in the United States and the potential impact of implementation of screening guidelines. CA Cancer J Clin. 2007;57(2):105-11.

۲۴. خزلی، مهدی، دهداری، طاهره. بررسی دانش، نگرش و عملکرد زنان شاغل در شبکه بهداشت و درمان شهرستان گیلان غرب در مورد پاپ اسمیر و سرطان دهانه رحم. مجله ی مراقبت های پرستاری و مامایی ۱۳۹۰؛ ۱(۲): ۴۳-۵۰.

۲۵. غلامی پریزاد، اسکندر، غلامی پریزاد، الهه، عیوضی، علی اشرف، غضنفری، زینب. ارزیابی کمی و کیفی روش تدریس بصورت سخنرانی از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ایلام. مجله راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی ۱۳۹۴؛ ۱(۱): ۱۸-۲۶.

26. Ka ssop, M. Ten Ways O nline Edu ca tion Matches, or Surpasses Face-to-Face Learning. Book of Educational.2003.

27. Brandt , R .The challenge to public Education . Journal of EducationL . Educational . New York : Routledge.2002.

۲۸. اسلامیان، حسن. مقایسه اثربخشی روش های تدریس بحث گروهی و سخنرانی بر میزان یادگیری و رضایت دانش آموزان از تدریس، در درس دین و زندگی، فصلنامه پژوهش در برنامه ریزی درسی ۱۳۹۲؛ ۲(۱۰): ۲.

۲۹. رحیمی وند، مریم، عباس پور، عباس. رابطه روش های تدریس (مباحثه گروهی، پرسش و پاسخ، نمایش علمی و سخنرانی) با انگیزه پیشرفت در دانشجویان. فصلنامه روانشناسی تربیتی ۱۳۹۴؛ ۱۲(۳۹): ۱-۲۴.

30. Indra, Iis Sulastri, Mohamad Zahari Mahamud, Ng Zhi Ling, Rosliza Abdul Manaf, Suriani Ismail. Pap Smear Uptake and Its Associated Factors among Orang Asli Women in Selangor. *Mal J Med Health Sci*. 2017; 13(3): 3-10.
31. Rosser J, Njoroge B, Huchko M, Changing knowledge, attitudes and behaviors regarding cervical cancer screening: The effects of an educational intervention in rural Kenya, *Patient Education and Counseling* 2015;98: 884-9.
32. Abiodun O, Olu-Abiodun O, Sotunsa J, Oluwole F, Impact of health education intervention on knowledge and perception of cervical cancer and cervical screening uptake among adult women in rural communities in Nigeria, *BMC Public Health* 2014;14:814.
33. Guvenc G, Akyuz A, Yenen M, Effectiveness of Nursing Interventions to Increase Pap Smear Test Screening, *Research in Nursing & Health*, 2013 36:146-57.
34. Adamu A, Abiola A, Ibrahim M, The effect of health education on the knowledge, attitude, and uptake of free Pap smear among female teachers in Birnin Kebbi, North Western Nigeria, *Nigerian Journal of Clinical Practice*, 2012;1(3):326-32.

۳۵. زارعی، میترا. میزان آگاهی و عملکرد زنان شهر جهرم در مورد تست پاپ اسمیر و موانع انجام این تست، *مجله علوم پزشکی پارس* ۱۳۹۲؛ ۱۲(۱): ۳۷-۴۵.

۳۶. میر بلوک، فریبا، اصغر نیا، مریم، کاظم نژاد لیلی، احسان، میربلوک، فریمه، تاج ور، مریم، دلیل حیرتی، سیده فاطمه. آگاهی، نگرش و عملکرد دانشجویان پزشکی درباره روش غربالگری سرطان دهانه رحم، *نشریه جراحی ایران* ۱۳۹۴؛ ۲۳(۱): ۴۵-۵۴.

Abstract

Introduction: Pap smear is an easy, inexpensive and uncomplicated method for diagnosing cervical cancer. The aim of this study was to determine the effect of lecture and question and answer training on the knowledge, attitude and practice of women referring to urban health centers No. 1 and 2 in the field of Pap smear in Konarak region in 2020.

Methods: The method of this interventional research is pre-test and post-test design with control group. The study population is all women referring to urban health centers No. 1 and 2 in the field of Pap smear in Konarak region in 1399. The statistical sample is (45) people who were divided into two groups (15) and one group (15) control. The method of random sampling is simple. The data collection tool was a researcher-made questionnaire and the data analysis method was covariance test.

Results: The findings showed that lecture and question and answer training has an effect on knowledge, attitude and practice of women referring to urban health centers in the field of Pap smear in Konarak region.

Discussion and Conclusion: According to the findings of this study, it can be said that education can be effective in the knowledge, attitude and practice of women in performing Pap smear test and prevent cervical cancer.

Keywords: Lecture style, Q & A, Awareness, Attitude, Performance, Pap smear.

Kerman University of Medical Sciences

**Master Thesis in the field: Community-oriented education with a focus
on reproductive health**

Title:

Determining the effect of lecture and question and answer training on the
knowledge, attitude and practice of women referring to urban health centers
No. 1 and 2 in the field of Pap smear in Konarak region in 2020.

Supervisor:

DR. Roghayeh Ershad Sarabi

By:

Narjes Sadegh Bakhtiari

Fall 2020